

Reentry of Second Class matter at the Post Office at Taylor, Texas, Acceptance for mailing at a special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 11, 1918.

J. M.

MODLY POD SEDLEM

"Synáčkové, vystříhejte se modl." I. Jan 5:21.

Pamatujete se, bratři a sestry na biblické vyprávění o tom, jak sloužil Jákob dlouhá a dlouhá léta, než si u Lában vysloužil ruku své milované Ráchel? (I. Mojžíšova 31.) A pamatujete se na to, jak jej Lában honil, když se s Ráchel jako se svou ženou šťastně vracel domů? Vzpomínáte si proč jej Lában honil? Po Jákobově odchodu zjistil, že mu doma zmizely modly, sošky bůžků, které uctíval, kterým se klaněl, kterým obětoval a kterým připisoval velikou cenu. Pamatujete, jak zlostně prohledával všechny Jákobovy stany. Rozpomenete se, proč nesla Ráchel se svého velblouda? Měla ty modly tenkrát uschovány pod svým sedlem. To Ráchel je ukradla. Vezla je ze svého starého do svého nového domova, do domu Jákobova. Při tom znala Ráchel jméno Hospodina Boha živého a věděla, že si vzala za muže člověka, který také tohoto Boha ctí. A přece kradе modly pro jeho dům.

Podivný příběh! Jaké jen musely mít modly pro Lában a pro Ráchel, kouzlo, když jim oběma na nich tolik záleželo. Podivná zpráva o Božím lidu!

Ale ono není jenom o tenhle jediný případ. Vzpomínáte si, jaké měly modly kouzlo pro všechny starozákonní lid? Pod horou Sínai se klaněly Izraelské zástupy zlatému teleti. V zemi kananejské chodili Izraelitě s oblibou na kopce a výsosti, do hájů, v nichž se klaněli pohané svým modlům. Pamatujete si na kolik izraelských a judských kralů je nám žalováno, že stavěli oltáře bohům cizím? Je tomu zřejmě tak, že mají modly pro člověka veliké kouzlo a že jej služba cizím bohům vzrušuje a uspokojuje i láká

často víc než služba živému Bohu. Celým Starým zákonem můžeme sledovat zápas proroků a Božích služebníků o pravé náboženství a o boření modlů a rozvracení falešných a směšných oltářů. A hle! Dnes čteme v jedné z nejposlednějších knih Nového zákona o pokračování tohoto zápasu. Apoštol Jan vidí, že i jeho milí křesťané podléhají pokušení modlářství a považuje za vhodné uvést na samém konci svého dlouhého dopisu významné varování: *Sřeďte se modl!* I oni žili v pohanském světě, který je strhával za sebou, který je lákal a vábil a jemuž podléhali do té míry, že tím porušovali věrnost svému pravému Pánu.

Jak pak je to dnes s vámi? Vzpomeneme-li si na Ráchel, pak se pravděpodobně shovívavě usmějeme. Ne, tohle už nám přece jenom nehrozí. Směšné sošky už pod sedlem nevozíme. *Ale co pak je to vlastně modlářství?* Pokusme se to říci docela stručně: Modlář je ten člověk, který si plete Stvořitele se stvořením. Něco stvořeného se mu zdá tak vzácným, tak drahým, tak vznešeným, že tomu začne poslušně sloužit a miluje to takovou láskou, že v jeho srdci je živý Bůh vytlačen ze svého prvního místa a octne se buď někde na kraji, nebo z toho lidského srdce vypadne vůbec. V této chvíli stojí takový člověk u nepravého oltáře a obětuje modle.

Nu, a jak pak je to tedy s námi? Ráchelino modlářství je nám jistě cizí. Něco podobného pěstují u nás už jen katolíci se svými záračnými soškami, obrázky, studánkami, škapulíři a jinými hrubostmi a primitivnostmi. Proti tomuto modlářství jsme, jak se zdá, dostatečně obrnění. Ale zdali pak jsme bezpečni proti modlářství jinému, jemnějšímu, kultivovanějšímu a svůdnějšímu, jehož je ve světě okolo nás a dost a dost?

KŘESTANSKÉ LISTY A HUSŮV LID

Christian Journal and the People of Hus
Křestanské Listy 1898 Husův Lid 1940

Vychází měsíčně. Vydává Národní Jednota
Československých Protestantů v USA
a Kanadě

Published monthly by the National Union of
Czechoslovak Protestants of America

Redaktor (Editor) J. P. Tatter

2655 Locust Street Denver 7, Colorado

Články, zprávy pro časopis a knihy k recenzi
posílejte na redaktora.

Za své příspěvky odpovídají autoři sami.

Předplatné — Subscription \$2.00 per year.
Předplatné, milodary na časopis, jakož i příspěvky Jednotě . . . k podpoře strádajících uprchlíků, dětí a nemocných, zasílejte laskavě na adresu pokladníka Jednoty:

Mr. John Opie, 4800 South Hoyne Ave.
Chicago 9, Illinois

Return address Adresa Administrace
4800 South Hoyne Ave., Chicago 9, Illinois

Snad nám tu za vzor může posloužit německý nacismus. Nacismus totiž byl vysloveným modlářstvím. Měl ve svých chrámech celou řadu model. Všecko to byly věci stvořené, které byly stavěny na místo nejčestnější. Byla jim vzdávána božská pocta a milionové zástupy jim prokazovaly poslušnost. Nacismus měl modlu národa a státu. Národ a stát byla božstva vyžadující nejvyšší a naprostou poslušnost. Rozhodovala o životě i smrti. O pravdě i o lži. O právu i bezpráví. Běda tomu, kdo před touto modlou nesklonil šíji. Druhou nacistickou modlou byl vůdce s velkým V. Bylo to lidské božstvo, jehož nadání i hloupost, náleha i zvrácená krutost byly přijímány se slepým obdivem a posvátnou úctou. Pak přišla modla strany a jejího programu. Strana poručila a všichni běželi. Strana se zamračila a všichni se třásli. Strana se rozhodla a hlavy se koulely. Strana se také nemýlila. Její program byl nejvyšším zákonem a její taktika nejvyšší moudrostí. S programem strany se nediskutovalo. Tady se jen mlčelo, protože šlo o božstvo. Jinou modlou byla rasa. Zbožnili svou krev a vyžadovali pro ni směšnou bohoslužbu rodových dokladů. Běda tomu, kdo neměl všechny doklady v pořádku. Modla rasy takové lidi požírala.

Zní to možná trochu směšně v tomto podání, ale víme přece všichni, jak smrtelně vážně se toto náboženství chápalo vlády nad světem. A bylo to náboženství! Falešné náboženství. Právě: modlářství. Mělo svoje malé a velké kněze, a svoje proroky, apoštoly a mučedníky. Mělo svoje oltáře, chrámy a svátky. Mělo svoji věrouku, mravouku i katechismy. Činilo si právo na bezpodmínečnou poslušnost a vyhlásilo zákony, které nesnesly odporu. Činilo si právo na celý život člověka, na jeho srdce a svědomí, na jeho život i majetek, prostě na všechno. Říkalo se tomu totalita a bylo to vhodné slovo. Kolik jenom milionů vyznavačů mělo toto náboženství! Kolik kolen se uctivě sklánělo a kolik se jich bázlivě chvělo před tímto božstvem! Kolik lidí se dalo získat kázáními jejich misionářů! Božstvo se rozhodlo promluvit a rozhlasové stanice celého světa propůjčovaly svoje ampliony. Noví a noví lidé byli široko daleko uchvacováni jeho kouzlem. Lidé zmlkali, když se ozval hlas jeho kněží. A lidé se báli, kdykoliv se modla pohnula, neboť na jejich oltářích stále tekla krev obětovaných.

Možná, že si řekneme: Ano, ale to byli Němci. Toto německé pohanství jsme nenáviděli a zůstalo nám cizí. Dobrá, ale což když si dosadíš místo německého národa svůj národ, místo nordické rasy slovanskou krev a svoji stranu a její program? Necítíš jak jsi tady blízko ukrutnému nebezpečí, které nemusí být o nic méně pohanské, což bylo pohanství německé? Stanou-li se ti jediným a nejvyšším určovatelem tvého života, skloníš-li se před jeho hlasem jako před hlasem nejvyšším — pak, co pak? Synáčkové, vystříhejte se model. Pamatujte na Boha živého a pravého. Jen jeho vůli poslouchajte, jen jeho zákonem mějte sebe i jiné. Jen před ním klekejte a jen jemu služte. Jen živý Bůh, jen váš stvořitel má právo na vaše svědomí a na to, aby vám určoval, co je pravda a spravedlnost, kdo je váš bližní a jak se k němu máte chovat a co je prvním a posledním smyslem vašeho života. Bďte občané, aby se vám národ a stát, lid a jeho vůdcové nestali obludnými modlami, které požírají své nepřátele i přátele. Jakmile počne člověk mluvit o modlách, pak začíná mluvit o něčem, co nemá konce. Řekli jsme přece, že modlářství je uctívání věcí stvořených. Modlou

se tedy může stát všechno na světě.

Pamatujete se, že Pán Ježíš mluvil o penězích, když mluvil o bohu mammoně? Peníze jsou příšerné božstvo a služba penězům je ukrutné náboženství. Má svoje chrámy, má svoje kněze, má svoje vyznavače a má i svoje zákony. I toto pohanství má ovšem svoje neodolatelné kouzlo a podléhá mu kapitalista stejně jako měšťák nebo proletář. Peníze jsou božstvem, které uvrhuje do smutného otroctví všechny svoje vyznavače. Křiví jejich páteř a láme jejich svědomí. Nezná slitování, miluje válku a plodí utrpení. "Nemůžete Bohu sloužit i mammoně" (Matouš 6,24).

Vzpomínáte si, že apoštol Pavel mluví o lidech, jejichž bohem je břicho? (Filipenským 3,19.) Smyslem jejich života je dobré jídlo a dobré pití. Jak dlouhou pout' jsou vyznavači tohoto boha ochotni nastoupiti, aby jej upokojili? A co všechno jsou ochotni vynaložit na jeho oběti?

Rozeznáváte, jakým mocným božstvem je dnes pohlaví? Spisovatelé a básníci dramaturgové a filmáři, malíři i sochaři tvoří k jeho počtě díla krásná a tak zv. "nesmrtelná". Vědci a učenci dokazují jeho jediný a rozhodující význam v životě. Služba Bálům byla bohoslužbou při níž smilstvo a orgie byly projevem služby bohu. Od dob kananejských až podnes trvá toto modlářství.

Po francouzské revoluci začali oslavovat rozum jako božstvo. Dlouho se to jako organizované náboženství neutrdělo, ale rozeznáváte však jak všechno zmlká, kdž se začíná mluvit ve jménu rozumu a vědy? Věda se stala božstvem, které všechno zmůže a na všechno stačí a všechno nejlépe spořádá. Její slepí vyznavači věří, že je dovede k netušenému štěstí. Snad jim k jejich optimismu dnes poslouží atomová puma a vyhlídka na to jak se s ní dá upravovat svět, který se nesmí bát, má-li být šťasten.

Víra v rozum má svůj počátek v kulturním údobí, kterému se říká renesance. Ten čas je považován za jednu nejdůležitější revoluce, kterou lidstvo prodělalo. Uvěřilo se tenkrát v člověka a jeho schopnost. Uvěřilo se, že člověk pronikne svým rozumem, svými silami a svým dílem všechna tajemství života a světa. Že si je podmaní a že se vznese k takové dokonalosti, že bude všemu moudře a správně

vévodit. Všecky osvícenské ideály, všechna důvěra v pokrok a vývoj člověka, všechno to má svůj počátek v renesanci. Víra v Boha se tenkrát stala známkou zpátečnictví. Byla vystřídána vírou v člověka. Člověk se stal sám sobě bohem. Sám sobě se klaněl a sám si začal věřit a na sebe spoléhat. Dodnes jsme ovlivňováni tímto pohanským názorem, v němž není místa pro pojem hříchu. Jak vám bývalo za minulé války? Jak se vám líbila ta lidská tvář, do níž jste se dívali? Ještě jí věříte a ještě vrtíte hlavou, mluví-li Písmo o porušenosti člověka a hříchu? Kdo z nás ještě takto v člověka věří a komu z nás nezní slovo o hříchu dosti věrohodně, ten propadl bláhovosti.

Všímáte si, jak se hrozí státi nejnovějším božstvem lid? Už se mu začínáme klanět, už se jím začínáme strašit a už jsou tady "kněží", kteří začínají vyhlášovat jeho vůli a kteří tvrdí, že jen oni mohou neomylně vyhlásit jaké jsou požadavky tohoto "božstva", které je nutno usmířit, nebo se rozhněvá. "Synáckové vystříhejte se model."

Modly jsou ukrutná božstva a ctění model má hrozné důsledky. Zavádí to každého. Zavede tě to i kdybys sám sebe zbožnil — a sebezbožnění a sebeuctívání je velice rozšířené modlářství. Modly vedou jednotlivce i lidstvo do záhuby. To proto, že jsou slepé a hluché a němé. Jde vždycky jen o stvoření nebo o dílo lidského ducha. Nejde tu o Stvořitele. A proto jsou to lživí bohové. Stávají se z nich po pravidle d'áblí. Copak není biblický d'ábel nazýván otcem lži? (Jan 8, 44.) Tito d'áblí zavádějí své vyznavače a učí je ukrutnosti na svých popěračích. Sumou: Modlářství je od starodávna až dodnes strašně veliké a velice živé a také blízké nebezpečí.

Rozuměli jsme si dobře, bratři a sestry? Snad nebude na škodu, jelikož připojíme ještě jednu věc. Jistě, že musíš jíst. Jistě, že musíš zacházet i s penězi. Jistě, že má pohlaví své důležité místo v tvém životě. Jistě, že musíš mít důvěru v rozum a v rozumné výsledky vědy. Jistě, že musíš mít porozumění pro sebe sama. Jistě, že si budeš laskavě a vděčně obližovat mnohé lidi a budeš k nim mít jako ke svým vůdcům zvláště sympatický vztah. A musíš jej odpovědně mít i k svému národu a státu. Nemůžeš být bez záj-

mu o veřejný a politický život. K tomu všemu, ke všem stvořeným a ze stvoření vyplývajícím věcem budeš mít a musíš mít svůj *kladný vztah*. Zopakujme si to: *kladný poměr*. Ale ke všemu — sebou samým počínaje musíš mít i *kritický vztah*. Protože, nezapomeň, jenom tvůj stvořitel má právo říci: "Já jsem Hospodin Bůh tvůj." A on to řekl. Proto tedy nesmíš mít jiných bohů před ním. Jen jeho slovo jest nejvyšším zákonem. Jen jeho vůli musíš bezpodmínečně plnit a nemůžeš ji beztržně přestupovat. Jen u něho se smíš učit, co je pravda a co je spravedlnost. Jen On je Bůh. Proto mu věř a jen jeho se boj, jeho se ptej, na něho spoléhej a očekávej. Jen jemu všechno v službu podrobuješ, jeho svatou vůli všechno změříš. I sebe, i národ, i stát a ty, kteří jej podpírají. Jím měř vědu i kulturu — prostě všechno. Následuj jen to-

ho, co je v souhlase s touto jeho vůlí. Budeš-li na to zapomínat, vezeš modly pod sedlem. A modlářství je tmářství i kdyby se oblékalo do nejvěšší módy a kdyby používalo největších vymožeností techniky. Modlářství je živé náboženství a služba d'áblu.

Ježíš Kristus přišel, aby lidu sedícímu v temnostech přinesl světlo. On sám byl to světlo. Rozpláshuje hrůzu i kouzelné mámení modlářského tmářství. Přemohl d'ábla a všechny jeho dervise. Přemohl i tvůj hřích. Dosáhl toho vítězství skrze přetěžké utrpení, ale dosáhl ho. V tom je základ tvého pokoje uprostřed bludiště pohanických náboženství a uprostřed modlářských nástrah. Ježíš je opravdu dárcem pokoje. To proto, že je Synem Božím, který je tvůrcem nového tvého života a dárcem spasení. Jen v něm je naše naděje a naděje celého světa.

ROZHLEDY . . .

Karel Schwarzenberg:

Husitská kapka na trůně

Přátelé rodopisu se, jak známo, rádi baví tím, že sestavují rodokmen živých lidí, aby pocházeli od nějaké zajímavé osobnosti za?šlých časů. Pro přátele rodopisu českého je přirozeně zajímavé sledovat, mnoho-li máme prokazatelných živých svazků mezi dneškem a hnutím husitským. Takové badání se přirozeně týká jenom šlechty, protože posloupnost rodin měšťanských — neřku-li selských — nebývá možno sledovat tak daleko nazpět. A tu se nám brzy naskytne zajímavý postřeh.

Pobělohorský převrat ovšem nepřerval svazky mezi husitskou minulostí a budoucími pokoleními. To již proto ne, že vítězná katolická menšina šlechty se skládala z části z konvertitů; a byli to právě i mužové významní, kteří pocházeli z rodin podobojí: Karel z Lichtenštejna, Vilém Slava . . . Husitští předkové tedy jsou. Ale snadno se přesvědčíme, že vůdcové Táboritů potomstva nezanechali — ač povětšinou, jako Žižka z Trocnova sám, byli onoho "řádu rytířského", který jmenuje jejich bojová píseň. Vtírá se dojem, že rodinné spříznění s těmito radikály nebylo vyhledáváno většinou české šlech-

ty. To je, tuším, důvod, proč své husitské předky nacházíme ve straně umírněné, u tak zvaných Pražanů, mezi vítězi u Lipan.

Tu musíme především jmenovat pana Viktorina z Kunštátu a Poděbrad, jehož syn Jiří se stal králem českým, a tudíž skrze vznešené sňatky svých dětí předkem vysoké šlechty i též pozdějších králů. Dnes ale chceme sledovat jiný husitský rodokmen — potomstvo Trčků z Lípy.

Jejich předka Mikuláše, jenž se psal po vsi Lípě na Hradecku, líčí dějepisec Bačkovský takto: "Mikuláš zbohatl v husitských válkách tím, že si osvojil mnoho klášterních statků. Roku 1442 koupil Vlašim, ale Lipnici — tento mohutný hrad koupil v r. 1435 — zůstala jeho ústředním sídlem. Když Jiří z Poděbrad obnovil klid v zemi, byl Mikuláš zvolen za hejtmana Časlavska a na Lipnici měl opatrovat kompaktáta. Byl také zvolen do zemské rady 12 pánů, kteří měli býti k ruce zemskému správci Jiřímu z Poděbrad." Tímto Mikulášem počínaje, posloupnost pokolení jde za sebou takto:

Mikuláš I. Trčka umřel 1453 — Mikuláš II. Trčka um. 1509 — Mikuláš mladší Trčka umřel 1540 — Veronika Trčková vdaná za Karla ze Žerotína, jenž umřel 1560 — Eliška

ze Žerotína vdaná za Jana Vavřince Krabici z Vejtmíle — Veronika z Vejtmíle vdaná za Štěpána Jiřího ze Šternberka; pan Štěpán Jiří se zúčastnil vzpoury stavů podobojí, než přijal víru katolickou i podržev milost Ferdinanda II., umřel ve vlasti 1623 — Jan Rudolf ze Šternberka um. 1638 — hrabě Adolf Vratislav ze Šternberka, nejvyšší purkrabí, um. 1703 — Marie Eleonora ze Šternberka vdaná za hraběte Ondřeje Dominika z Kounic, zemského hejtmána moravského, jenž umřel 1746 — sestra státního kancléře, známého knížete z Kounic, hraběnka Marie Eleonora vdaná za hraběte Františka Václava z Trauttmansdorffu — hraběnka Josefa z Trauttmansdorffu vdaná za hraběte Jana Josefa z Valdštejna, jenž umřel 1771 — hrabě Jiří Kristián z Valdštejna umřel 1791 — hraběnka M. Antonie z Valdštejna vdaná za knížete Františka Josefa Koháryho, jenž umřel 1826 — princezna Antonie Koháry, umřela 1862, vdaná za prince Ferdinanda Sasko-Koburského, jenž umřel 1851. Jejich potomci pak dosedli na trůny různých států křesťanstva.

Nejstarší syn Ferdinandův se oženil s královnou Marií II. portugalskou, i byl předkem oné větve portugalského královského rodu, která byla sesazena revolucí r. 1910; jeho dcera byla však také babičkou císaře Karla, posledního habsburského krále českého. Druhý syn Ferdinandův pak byl otcem Ferdinanda obnovitele carství bulharského, jehož vnukem je bulharský car Simeon, komunisty vypuzený z vlasti. Než i panující král belgický Baudoin je potomkem, Ferdinanda Sasko-koburského a Antonie Koháry, a tak podnes spatřujeme vzdáleného potomka husitského rytíře na trůně evropského království.

Řekli jsme, že bývá málokdy možno doložit živou souvislost mezi husitskými vojevůdci a lidmi dnes žijícími. Někdy je to možno přece! A proto Čechy, kteří si vytvořili nový domov v Austrálii, bude zajímavé, že jejich dnešní panovnice je vzdálenou pravnučkou husitského hejtmána.

Mikuláš Sokol z Lamberka byl statečný rytíř na stíle nosil znak kozlí hlavy — který na konci husitských válek vlastnil několik hradů; za válečných dob jeho sídlem byla Červená Řečice, odkud podnikal nájezdy do

Rakous. Řada pokolení jde za sebou takto:

Hejtmánův otec Jan — Mikuláš Sokol z Lamberka — Kateřina vdaná za Děpoltu Dolanského ze Švihova, jehož strýc padl v Žižkově vojsku u Sudoměře — Anna, vdaná za pana Jana z Lobkovic, umřel 1470 — Ladislav z Lobkovic. —

Ladislav z Lobkovic umřel 1584 — Zdeněk Vojtěch, první kníže z Lobkovic, umřel 1628 — Václav Euseb kníže z Lobkovic, vévoda zaháňský, umřel 1677 — Ferdinand August, kníže z Lobkovic, umřel 1715 — Luisa, vdaná za knížete Anselma Františka z Thurn-Taxisu — Marie Augusta, vdaná za polního maršálka vévodu Karla Alexandra Wuertembergského, umřela 1737 — Bedřich Evžen, vévoda wuerttenberský, umřel 1797 — princ Ludvík wuerttenberský, umřel 1817 — vévoda Alexander z Tecku, umřel 1885 — vévoda František z Tecku, umřel 1900 — princezna Marie, vdaná za Jiřího V. krále Velké Británie, Irska, britských zámořských držav a císaře indického, umřel 1936 — Jiří VI., král Velké Británie, Severního Irska, zámořských britských držav, umřel 1952 — Alžběta II. královna Velké Británie, Severního Irska, zámořských držav, hlava společenských národů — Karel kníže waleský, vévoda cornwallský a rothesayský.

Dnešní následník trůnu, k němuž se hlásí i spolkový stát austrálský, je tedy sedmnáctým v posloupnosti od husitského hejtmána, od něhož ho dělí přes půl tisíciletí.

(Hlas Domova, 18.2. 1963).

Církev si stále musí klást otázku, zda je věrná Bohu. Snadno se může státi dobře zorganizovaným spolkem, sloužícím klamu a smrti. Běda takové církvi, která hledá světskou moc a slávu a je nepozorná nebo docela hluchá k hlasu živého Boha.

Exilový a krajaňský evangelický tisk závisí víc než kterýkoli jiný na pravidelné finanční podpoře čtenářstva a přátel. Nezanedbávejte příležitosti k udržení Křesťanských Listů a Husova Lidu pokud tyto mají místo služby mezi našim lidem. Zašlete svůj peněžní příspěvek ihned na adresu br. pokladníka: John Opie, 4800 So. Hoyne Ave., Chicago 9, Illinois.

Otakar Odložilík: Jednota Bratrská a reformování francouzského jazyka.

41. Trampoty Karla st. ze Žerotína.

Karel st. ze Žerotína si brzo uvědomil, že opatřil zbraň proti sobě, když poskytl pomoc králi Jindřichovi IV. Ve stavovské společnosti neměl jenom přátele, nýbrž i soupeře, kteří dávali pozor na jeho činnost a donášeli na pražský dvůr. Na svůj věk byl Karel příliš rozšafný a vážný; způsobem života se nemálo odlišoval od jiných členů šlechtické společnosti, kteří si krátili čas hostinami, pitkami, honitbou a neplechami, o kterých se potom mluvilo nebo psali v potůchých nápovědích. Moravská stavovská společnost se dělila nejenom podle vyznání, nýbrž i podle rozmanitých zájmů, a fevnivosti bylo mezi jejími členy víc než bylo žádoucí.

Odesílání šlechtických synků na studie a cesty za hranice, které Karel považoval za obzvláštní úkol, návštěvy cizinců na Rosicích nebo jiných zámcích, výměna listů s duchovními předáky evangelického světa a věci tomu podobné byly vesměs známé, a to nejenom Žerotínovým přátelům. Nepřátelé po nich páslí, tušíce, že by Žerotínovi v Rudolfovcích očích nic neškodilo více, než kdyby byl usvědčen z úkladů a politických pletich. Poslové, kterým svěřoval dopisy, nebo kteří přinášeli odpovědi, nebyli pokaždé dosti opatrní. Jedno psaní Bezovi zachytili nepřátelé někdy roku 1596 v cestovním vaku Jana Paludie, vychovatele Jiřího Zikmunda Praksického ze Zástřízli.

Dokud byl naživu židlochovský strýc Fridrich, nehrozilo Karlovi nebezpečí. Sotva však zavřel oči, dali se nepřátelé do pohybu. Hnětly je dvě věci: Fridrichův odkaz Přerova Karlovi a rozhodnutí Jana z Lipé, aby se po jeho smrti Karel starší stal poručníkem nezletilého Pertolda z Lipé. Přerov byl jedním z předních středisek Jednoty na Moravě a kdyby se dostal nějakým obrátným tahem pod katolickou vrchnost, nastaly by Bratřím zlé časy. Ke krumlovskému zboží pánů z Lipé se zase počítaly Ivančice, druhé výnamné sídlo Jednoty.

Z těch dvou věcí se rozvinulo tažení, které Karel dlouho spíše jenom tušil než jasně rozeznával. Mezi sobě rovnými na Moravě měl dva zavilé nepřátele, Ladislava Berku z Dubé, zemského komořího a bratra pražského

arcibiskupa, a Zikmunda z Dietrichštejna, zemského podkomořího, bratra "pana Franče", jak se mezi přáteli říkalo kardinálu viskupovi olomouckému. Ladislav Berka byl známé práce, Zikmund zanevřel na Žerotína pro výroky, dotýkající se cizího původu Dietrichštejnů. O něco později se k nim připojil Karel z Liechtenštejna, někdy Kariadv společník v Orléansu, avšak od léta 1599 "obět dvorských sirén", to jest zpronevěřilý víře bratrské.

Nepřátelé Karlovi nezmařili ani převod Přerova ani ustavení poručníctví nad Pertoldem z Lipé. Zveličili tedy nad přípustnou míru zákrok proti Vlachovi Janu Křtiteli Pierimu; Žerotín ho dal zatknout na svém zboží pro jakousi nepřistojnost, ačkoli měl v kapse Rudolfův záruční list. S veřejným obviněním spojili nepřátelé potůchlé připomínky Žerotínovy pomoci Jindřichovi IV. K tomu přistoupily narážky na dopisování s knížetem Kristiánem z Anhaltu a na styky a kurírstem Fridrichem IV. Falckým. Berka i Dietrichštejn věděli dobře, že by měli vyhráno, kdyby se nápovědi Žerotínovy politické nespolehlivosti donesly K Rudolfovcům uším.

Ke konci března 1599 psal Ladislav Berka pražskému bratrovi mezi jiným i toto: . . . "divný praktiky zde v zemi proti pánu našemu dou od těch Pikhardů . . . s kurírstem z Hadilburku s falckrabětem divnou a velkou praktyku mají a correspondenci a již do šesti stavu panského a stavu rytířského odsade tam na službu se dalo k jeho dvoru a všechno pan Karel toho příčina". U pražského dvora měl Karel nepřátele ještě tvrdšího než byl Ladislav Berka nebo Zikmund Dietrichštejn, pana Kryštofa Popela z Lobkovic. Když Kryštof odjížděl na jaře 1599 na Moravu, dostal od císaře příkaz, aby se tam přeptal na Karlovo chování a podal o tom po návratu zprávu. Poptával-li se u Ladislava Berky a Zikmunda Dietrichštejna nebo u lidí jejich smýšlení, nic pěkného jistě do Prahy nepřinesl!

Karel neměl o všech těch úkladech přímých zpráv. Vytušil všelico z Budovcova listu a ještě více z ústního vzkazu, který tlumočil prostředník jistě spolehlivý, lékař Matyáš Timinus. Karel odpověděl ihned patrně

po témže poslovi a požádal Budovce o přimluvu u Kryštofa Želinského i u Jana Myllnera. V teskném rozpoložení poslal psaní Theodoru Bezovi, a to zase po dobrém známém Marku Antoniovi Lombardovi, který se právě chystal z Moravy do Francie vymáhat na Jindřichovi IV. nezaplacené dluhy. Prosil Bezu o modlitby a psal v narážce o nepříteli, který se vplížil mezi věrné na Moravě a chystá se pohltit a pozřít jednoho po druhém.

Ani Želinský ani Myllner nemohli Žerotína ochránit, když se jim propadla půda pod nohama. Víme už, za jakých okolností opustili českou kancelář. Jakmile se tam trochu ohřál Zdeněk Vojtěch z Lobkovic, předložil mu Zikmund z Dietrichštejna žalobu na Žerotína. K věci Pieri-ově připojil Zikmund i svou stížnost. Pramenila v řeči, kterou Karel pronesl na sjezdu moravských stavů ve Znojmě v červenci 1599. V ní se znovu zmínil o cizím původu Dietrichštejnově a doplnil prý to poznámkou, že takoví lidé potom nic jiného nesmyslí, než jak by zemi a její svobody zradili. Zikmund zastával z císařovy vůle jeden ze zemských úřadů na Moravě a vykládal narážku tak, že mu Žerotín přičítal nedost věrnosti nové vlasti.

Výrokem prý Žerotín překročil své právo, protože posuzovat úředníky nepřisluší nikomu jinému nežli samotnému vladaři, který je jmenoval. Žaloba byla sepsána tak, aby z ní Rudolf vyrozuměl, že Žerotín nedbá panovnického majestátu a chce na Moravě provozovat svou vůli.

Jakmile se Karel dověděl o povaze žaloby, podal proti ní písemný rozklad. V něm byl hlavním bodem poukaz na zemského hejtmana, který byl při všem pominut. Na to nepřišla z kanceláře odpověď, nýbrž příkaz, aby se obviněný dostavil do Prahy k 1. prosinci 1600.

Byla to dlouhá lhůta, tím tíživější, že posledního dne březnového, jenž byl Veliký pátek r. 1600 Žerotínovi umřel jediný synáček Fridrich. Byl by si rád ulehčil, ale ani na Moravě ani v Čechách neměl přítele, u něhož by našel plné porozumění. Budovec, který měl v Praze styky a o žalobě věděl, nedoporučoval rázný postup, nýbrž radil, aby se smířil se žalobníky. Žerotín připouštěl možnost dohody se Zdeňkem Vojtěchem, a-

však nechtěl se pokořit před Kryštofem Popelcem z Lobkovic, kterého považoval za úhlavního nepřítele. Nevěřil, že by smír byl jinaký než dočasný a jalový, a soudil, že je v sázce víc než osobní výhra.

Z věcí, které bylo třeba opatřit, na řadu přicházelo rozhodnutí o studiích Pertolda z Lipé. Žerotín rozhodl pro štrasburskou školu a odeslal tam svého svěřence v květnu 1600 i s dozorcem Tobiášem Pommerem. Byl to jenom dočasný úspěch v té věci, protože se nepřátelé snažili dostat Pertolda do svých rukou. Když se Žerotín dověděl, že se Karel z Liechtenštejna chystá na západ, ihned varoval Pommera, aby se před ním měl na pozoru a Pertolda dobře hlídal. Opatrnost byla na místě, avšak nepomohla docela. Ladislav Berka a spojenci vymohli na Rudolfovi II. list, kterým se Žerotínovi ukládalo, aby svého svěřence odvolal ze škol a přivedl na císařský dvůr. V tom smyslu psal Pommerovi dne 25. ledna 1601 a ten jistě udělal, co mu poručník přikazoval.

Několik neděl před určeným stáním se Žerotín vydal do Prahy, aby opatřil svou věc. Místo šťastného pořízení si připravil novou zápletku. Na hostině v kterémsi šlechtickém domě byl Žerotín vyzván, aby vyprázdnil pohár na zdraví císaře Rudolfa. Neudělal to, protože se bál, že by nesnesl opojného nápoje. Rváč nad jiné pověstný, plukovník Russworm, se nad tím pohoršil a hnal se na Žerotína se sběračkou, avšak na štěstí ho nezasáhl. "Vysvobodil mne Bůh ze chřtánu Ivova" — psal o tom Žerotín Amandovi do Basileje — "a jeho ochraně chci i nadále poroučeti jak spásu duše, tak bezpečnost tělesnou."

K roku 1. prosince 1600 se nedostavil ani Russworm ani jiní pijani; stáhli se i žalobcové a jejich přátelé, které chtěli vést jako svědky. Ličení bylo odsunuto napřed k 1. květnu a posléze k 1. prosinci 1601. Žerotínovy vyhlídky se těmi odklady nezhoršovaly. Doneslo se mu k uším, že Rudolfa docházela trpělivost a že naléhal na žalobce, aby dokončili, co nastrojili.

Na jaře 1601 užil Žerotín chvilkového utišení a vydal se na cestu za hranice. Soudím, že se vytratil nenápadně z Prahy a dostal se do Horní Falce. Tam se sešel s Jindřichem Eberbhachem, kterého po několika

let předtím užíval jako spojky s knížetem Kristiánem z Anhaltu, místodržitelem Horní Falce, a s dvorem heidelbergským. Jindřich s ním jel kus cesty a sotva se rozešli, stala se Žerotínovi nemilá příhoda. Při přechodu řeky Řezné se splašil kůň a vrhl se i s jezdcem do proudu — Žerotín ani nevěděl, jak vyvázl z nebezpečí. Dospěl potom do Řezna a tamodtud přes Augsburk do Ulmu. Tam změnil koně a za čtyři dny byl v Basileji. V Basileji se zdržel jenom deset dní. Potom se plavil po Rýně do Štrasburku podívat se na svého svěřence Karla ml., který mu byl od Fridrichovi smrti tím dražší, i na jiné vzdálenější příbuzné. Přes Alsasko a Švábsko se dostal zase do Ulmu a tamodtud se plavil po Dunaji do Vídně. Cesta trvala necelý měsíc.

Co dělal v Basileji? V dopisech, podle kterých jsme si zjistili, kudy se ubíral, není o účelu cesty ani slovíčka. Některé narážky z dřívějších ukazují k tomu, že se Žerotín ve chvílích tísně obíral myšlenkou, že odejde ze země, budou-li nepřátelé vítězit. Je možné, že to chtěl probrat i s Eberbachem i s basilejskými přáteli, Grynaeem a Amandem Polanem. Když se nevrátil na své zboží, jak byl očekáván, troukali lidé řeči, že jel k francouzskému králi vymáhat dlužné peníze. Obrátili, když se vrátil dříve, než kdo mohl dojet do Paříže a nazpět, a mluvili zase o něčem jiném.

(Opravuji datum cesty podle Žerotínova dopisu Grynaeovi, daného 13. července 1601 a podle francouzského psaní Eberbachovi, daného 29. října 1601. — V. Brandl v předmluvě ke Spisům, sv. II, str. 280, a Petr Chlumecký, Carl von Zierotin und seine Zeit, str. 227, mají mylně 1600).

Když došlo k líčení dne 1601, vedl hlavní slovo Zikmund z Dietrichštejna. Soudu, složenému z dvacetišesti osob, nejvyšších zemských úředníků a královských radů, předložil žalobu, ze které vypustil obvinění vzešlé z rokování na znojenském sjezdu. Věděl dobře, že by je neprokázal. Co měl na srdci, vložil do třech odstavců: 1. po čas zemských sněmů a soudů dává Žerotín konat ve svém příbytku služby Boží po kalvínském řádu; 2. roku 1591 sloužil francouzskému králi, přestože královské patenty toho roku vydané takové služby zapovídaly; 3.

zdráhá se vzdát poručení nad Pertoldem z Lipé, ač mu to král přikázal. Žerotín se hájil proti těm žalobám plné dva dny — škoda, že se nezachovaly aspoň náčrtý k řeči tak významné!

Ze Žerotínova psaní Grynaeovi, daného ještě v Praze 13. prosince 1601, vysvítá, že svědci, kteří se zúčastnili služeb Božích, vypověděli, že při nich nebylo Kalvínovo jméno vysloveno, a pochvalně se vyslovili o jejich zbožném rázu. Jenom jeden z nich, někdy člen Jednoty, hodil po Žerotínovi jménem Pikharta. O francouzské cestě neměl žalobce po ruce víc než listy psané od Rouenu kmotře Anně Vanecké a v těch ovšem nebylo řeči o politických věcech, nýbrž o Bůžičce a správě domácnosti. Z třetí žaloby se Žerotín vyprostil snadno.

Soud nerozhodl, avšak lidé nezaujatí si vykládali průběh dlouhého jednání jako Žerotínovo vítězství. Věc Pieri-ho však nebyla řešena a z té bylo možno něco nekalšeno vykřesat. Žerotínovi se však ulevilo nečekaným obratem. Na Zikmunda z Dietrichštejna, kterého přátelé a příbuzní ostře tepali za chatrnou přípravu žaloby, padala rána za ránou. Ještě v Praze se dověděl, že mu umřela žena při porodu chlapečka, který také brzo skončil, a že i bratrova žena byl schvácená nemocí k smrti. Ze zármutku nad tolikerým neštěstím se prý pustil do nezřízeného pití a za nedlouho byl na věčnosti.

Na jevišti zůstával ještě druhý soupeř Ladislav Berka. K němu se nyní přidružil kardinál-biskup, který zprvu zůstával v pozadí. Berka dbal na to, aby se nezapomnělo na věc Pieri-ho, kardinál-biskup strojí jinou léčku. Věc s Pierim se zase rozplynula v nedostaku důkazů vědomého nedbání Rudolfova listu, avšak kardinálu-biskupovi se podkop podalil. Uměl už tolik česky, že mohl na únorovém zasedání zemského soudu 1602 zosnovat zpravu o přisežní formuli, bez níž nikdo neměl být považován za řádného člena toho sboru. Věc není docela jasná, ale šlo asi o slova o matce Boží a všech svatých, zahrnutá ve formuli, pocházející z dávných časů. Dokud nebylo přísného dozoru, někteří noví členové ta slova prostě vypouštěli, aby si neobtěžili svědomí. Zdá se, že tak tomu bylo, když byl mezi členy soudu připuštěn Karel st. ze Žerotína. Když Dietrichštejn uvedl

věc na přetřes, promluvil Žerotín a patrně se docela neovládl. Jeho výroky posloužily biskupu-kardinálovi za odůvodnění návrhu aby byl ze zemského soudu vyloučen. Žerotín se nikdo nezastal a nikdo ho nechránil, když mu brali klíče od stavovského archivu a odevzdávali je Jeronymu Václavovi z Thurau. Karel starší musel odejít ze zemského soudu za okolností, pro něž v dějinách Moravy nebylo odoby.

Akce, která začala roku 1598 končila částečným vítězstvím. Žerotín nebyl odsouzen, nýbrž jenom přechodně odsunut s cesty, po které šel od návratu z cizí země. Žaloby vedené proti němu byly všelijak promísené, avšak snaha usvědčit ho z náboženských názorů, nepřipustných v zemi, byla zcela zřetelná. Byla tu spojitost s obnovou Vladislavova mandátu v Čechách — na Moravě, ve věcech náboženských odedávna svobodnější, se královští úředníci neodvážili udělat podobný krok.

42. Zápas o záruky náboženské svobody.

Mezi českými a moravskými věcmi kolem roku 1600 bylo mnoho podob, mnoho vnitřních spojitostí. Byly však i rozdíly, které je radno mít na paměti, abychom rozuměli událostem z let 1603 až 1609. Jedním z rozdílů byl postup při obnově Vladislavova mandátu proti Pikhartům, jak jsme si už ukázali. Bylo jich více ve věcech drobných i zásadních.

Dvůr a česká kancelář byly v Praze. Správu moravské země řídili zemští úředníci se zemským hejtmánem v čele. Ten úřad nebyl obsazen po smrti Fridricha ze Žerotína, jak by se bylo slušelo, nýbrž jenom svěřen Jáchymovi Haugvicovi z Biskupic a na Roketnici, nevýbojnému katolíkovvi. Od úspěchu tažení proti Karlovi st. ze Žerotína se sunul do popředí čím dál houževnatěji kardinál Dietrichštejn. Roku 1602 dosáhl i toho, že mu bylo svězeno vrchní místo v zemské správě. Bylo to však jenom přechodné opatření, které uspokojilo málokoho. Vlivného kardinála vystřídal Jan z Vrba, avšak proti tomu se postavila skupina ovládajících českou kanceláře a prosadila na začátku roku 1603 svého vyvolence, Ladislava Berku. Ještě dvě významná místa se dostala rozhodným katolíkům: Jan Kavka z Říčan a na Broumově se stal zemským sudím a Jan Mošovský z

Moravičan podkomořím, se kterýmžto úřadem byl spojen dozor nad královskými městy. Na věci se mnoho nezměnilo, ani když si Berka znepřátelil někdejší spojence v zemi, mezi nimi i kardinála-biskupa. Přátelé u dvora nepomohli, nýbrž zbavili se nepohodlného Karla z Liechtenštejna tím, že ho jmenovali za zemského hejtmána.

Povaha zemských úřadů nebyla docela vyjasněná. Stavové se sice hlásili o podíl při obsazování, avšak potichu připouštěli, že úředníci vykonávají panovníkovu vůli a že mají být jemu přijatelní. Bylo tedy mezi nejvyššími úředníky pokaždé mnohem více katolíků, než jim příslušelo podle skutečné síly v zemi. Jinak bylo na zemských sněmech a soudech, které stavové považovali za svou věc. V obou sborech, českém i moravském, byli katolíci slabší než strana pod obojí. V panském stavu měla katolická menšina větší slovo nežli mezi nižší šlechtou. Čím více bylo případů útisku podníceného královskými úředníky, tím přibývalo na evangelické straně vědomí, že se musí stát náprava, a to nejenom na podružných místech, nýbrž i na vrcholcích.

Nespokojeným českým a moravským stavům přicházelo vhod, že také v jiných zemích vzrůstal odpor proti Rudolfovi II., obklopenému bojovnou družinou a těžko přístupnému at' stavovským mluvčím nebo vyslancům cizích knížat. Obojí Rakousy a Uhry byly v pohybu. I císařovi blízcí příbuzní se hrozili následků, které vzniknou celému národu, jest-li se včas nestane náprava. Přeshlo několik roků, než se jedni sblížili s druhými a než se rozhodli uznat Rudolfova mladšího bratra Matyáše za náčelníka. Mezi českou a moravskou šlechtou nebylo souladu ani v základních věcech. Čeští stavové zůstávali při Rudolfovi, ač si dobře pamatovali jak si vedl v dřívějších letech. Moravská šlechta byla ve spojení s Rakousy a Uhry a upínala naději k Matyášovi.

Od roku 1607 zasedal Karel starší ze Žerotína zase na zemském sněmu. Předehrou obnovené činnosti bylo poněkud sblížení s katolíky mezi soupeři Ladislava Berky, kardinálem Dietrichštejnem, Karlem z Liechtenštejna i s jeho náměstkem Ladislavem Popelcem z Lobkovic, od roku 1604 pánem holešovského zboží. Přes rozdíly ve víře byli zajedno v rozpoznání, že Berkovo hospodář-

ství bylo k nemalé škodě celé zemi. Morava se nesměla potácet ve zmatcích a bezmoci, když v sousedních Uhrách Turci postupovali do míst nedaleko jejich hranic. Berkovi přátelé u dvora se neztotožňovali s moravskými vlastenci, nýbrž prosadili svého chráněnce ještě jednou na nejvyšší místo.

Četbou Žerotínových listů z let 1606 až 1608 se poučíme o tom, jak vycházel z ústranní a jak postupoval krok za krokem k vynikající účasti na veřejném životě. Jeho bystré oko proniklo daleko za hranice moravské země. Chápal, oč jde v sousedství a spojoval domácí věci čím dál těsněji s událostmi v okolí, obzvláště v Uhrách. Tam šlo o dvojí záležitost: o mír s Turky, když císařská vojska nestučila na silný nástup proti nim, a o záruku náboženské svobody. Když se na podzim 1606 v Žitvatoroku zástupci sultánovi a císařovi dohodli, nebyl nejistotě konec. Moravě se dostávalo lepších záruk bezpečnosti před nenadálým vpádem tureckých hord, avšak Žerotín se doceia neuklidnil. Připouštěl, že by se pražský dvůr mohl rozhodnout pro ráznější postup proti nepohodlným směrům mezi evangelíky v rozličných habsburských zemích, kdyby dospěl k přesvědčení, že se Turci v kritické chvíli nepohnou.

Na podzim 1606 navštívil pan Karel nejzámožnějšího českého šlechtice Petra Voka z Rožmberka. Na třeboňském zámku vedl hovory nejenom s hostitelem, nýbrž i s jeho tajemníkem Theobaldem Hockem, důvěrníkem Kristiána z Anhaltu. Žerotín si také častěji než dříve vyměňoval dopisy s Václavem Budovcem. V lednu 1607 navázal spojení s rakouským evangelíkem Jiřím Erazimem z Tschernemblu, kterého znal z někdejšího pobytu ve Francii. Jinými dopisovateli byli bratři Jiří Erazim ze Stahrenberku a Richard, smýšlením reformovaný. V Žerotínově adresáři byl také zaznamenán Jan Jiří z Hohenzollernu, markrabě krnovský. Z uherského magnáta Štěpána Illéshazyho se Žerotín nemusel domáhat přízně — dopisovali si už v dřívějších letech. Všechna spojení, stará i nová, usnadňovala příbuzenství ve víře. Richard ze Starhenberka je osvědčil na podzim 1607 tím, že poslal své dva synky na bratrskou školu do Ivančic, aby se tam pocvičili nejenom v základních předmětech, nýbrž i v českém jazyce.

Žerotín věděl, co píše, když jednou doporučil Richardovi ze Starhenberka, aby dopisy z Moravy buď ničil nebo aspoň pečlivě schovával. Psali si buď o soukromých příbězích nebo o věcech obecně známých, avšak mezi to byly vpleteny náarážky nebo krátké zmínky o událostech, kterými se projevovala nespokojenost s Rudolfem a připravovalo se společné tažení proti němu. Nebylo potřeba mnoho důvtipu, aby si i lidé nedbalí Pisma vyložili Žerotínovu stížnost v listě Tschernemblovi na zatvrzelé srdce faraonů. Naději, že vyvstane Mojžíš, dotvrzoval Žerotín poukazem na Abrahamovo vítězství nad nepřáteli, Gedeonovo nad Moabitskými, na tažení Cyrovo a na Makkabejské. Co nebylo radno napsat ani v takových nápovědách, dojednávalo se po spolehlivých poslech nebo na schůzkách, které se konaly v největší tajnosti. Nejdůležitější z nich se konala na sklonku prosince 1607 na Rosicích za účasti mluvčích rakouské evangelické šlechty.

Od počátku roku 1608 věci spěly rychle k vyjasnění. Prvního února toho roku vstoupil arcikníže Matyáš ve spolek s rakouskými a uherskými stavy. Na řadě byla Morava a o kousek dál v pozadí Čechy. Když v březnu nadešla příležitost k výpadu, nestál v čele Karel st. ze Žerotína, nýbrž Berkův opovředný nepřítel Karel z Liechtenštejna. Odboj proti Rudolfovi II, který by za Žerotínova vedení dostal náboženský přízvuk, probíhal pod Liechtenštejnem jako politické hnutí. Berkova věc sloužila za odůvodnění odbojného postupu proti pražskému dvoru. Liechtenštejn se sešel se skupinou asi šedesáti šlechticů ve Slavkově a poslal císaři žádost, aby propustil Berku a jmenoval jiného zemského hejtmana. Když se k polovici dubna stavové sešli přes císařskou záповěď ke sněmu v Ivančicích, dotvrdili slavkovské usnesení, sesadili Berku s úřadu a prohlásili se pro Matyáše. Náčelníkem prozatimní vlády se stal Liechtenštejn a jemu po boku stáli ze stavu Panského Jiří z Vrbna, Jiří Křinecký, Oldřich z Kounic a Jiří z Hodic, z rytířů Jiří Martinkovský, Jan Bukůvka, Jan Petřvaldský a Václav Vanecký. Dne 15. dubna 1608 vyjel Matyáš s vojenským průvodem z Vídně a dne 23. toho měsíce vstoupil na moravskou půdu u Znojma. Tažení proti Rudolfovi začínalo.

Věc tak choulostivá jako spojení mladšího

bratra císařova s odbojnými stavy, většinou evangelickými, vzbudila mnoho pozornosti nejenom v habsburských zemích, nýbrž i v Římě, v Madridě, na dvorech říšských knížat i v hlavních městech vzdálenějších států. Situace v zemích české koruny byla složitá a neprůzračná, protože moravská šlechta se rozhodla pro Matyáše bez předběžné dohody s českými a slezskými stavy. Zatím co kardinál Dietrichštejn podnikl nejedno poselství ve jménu Rudolfově, Žerotín nasazoval všechno, aby převedl české a slezské stavy na Matyášovu stranu a učinil konec zvůli provozované Lobkovici a jejich spojenci. Ve Slezsku měl jako předního spojence krnovského markraběte Jana Jiřího, v Čechách chtěl získat především Petra Voka z Rožmberka a Václava Budovce z Budova. Když přestal vřít písemnému spojení, užíval jako prostředníka lékaře Matyáše Timina, dobře zapsaného u obou českých předáků.

Žerotínova soukromá jednání se nedařila. Neměl úspěchu ani na zemském sněmu v Praze, když tam dne 26. května 1608 důtklivě doporučoval soustředění všech stavů pod Matyášovou korouhví. Ani jeho dobří přátelé neměli chuti přejít do odboje a tím méně mohl očekávat od mírných pod obojí a katolíků. Skoro celý měsíc se vedla úporná jednání, která posléze skončila na volných prostorách u Libně. Dohoda uzavřená 24. června 1608 byla polovičatá, v mnoha ustanoveních záluždná. Rudolf propustil Moravy z poslušnosti a přijal Matyáše za čekance českého trůnu. Jinými listinami Rudolf uznal Matyášovu vládu nad Uhrami a Rakousy.

Postavení, do kterého se dostala Morava, nebylo ani pohodlné ani uspokojivé. Polevilo nebezpečí rušivých zásahů z Prahy, avšak spojení se sousedními zeměmi, poslouchajícími také Matyáše, nebylo příliš těsné přes dohodu moravských, rakouských a uherských stavů, kterou za své krajany podepsali Karel ze Žerotína a Jiří z Hodic. Na mimořádném sněmu v Olomouci dne 16. července 1608 byl Žerotín zvolen za zemského hejtmána. Jihlavský kronikář zapsal do svých záznamů zprávu, že nový zemský hejtmán stáhl ke dlani prsty zdvižené k přísaze, když se formule dostala ke slovům "matce Boží a všem svatým" a že těchto slov neopakoval po předčítajícím úředníkovi.

Na konci srpna 1608 přijel nový pán Moravy na zemský sněm do Brna, aby přijal hold veškerých stavů. Byl mezi nimi i kardinál-biskup, jehož odstup od Rudolfa Matyáš zaplatil rozmanitými ústupky. Žerotínovi záleželo na tom, aby na sněmu nebylo roztržky, která by usnadnila vměšování pražské dvorské skupiny do věcí ještě neurovnaných a neuložených. Nenáležal tedy na slavnostní vyhlášku obecné náboženské svobody, nýbrž spokojil se s Matyášovým příslibem, že nikdo nebude utiskován pro víru. Kdo znal veřejný život, věděl, že takovou přípovědí byla chráněna šlechta a její poddaní, nikoli však královská města. Tak tomu bývalo za Maximilána II., tak mělo být i za jeho druhorozeného syna.

Čeští a slezští stavové dosáhli za necelý rok od Rudolfa mnohem více. Čeští stavové navázali na sněmovní rokování v květnu 1608 a na Rudolfovy sliby před libeňskou smlouvou. Šlechta pod obojí se podvolila vedení Václava Budovce s výjimkou krajní pravice a skupiny německých Lutheránů, kterou vedl Jáchym Ondřej Šlik. Katolíky "hromáždil" kolem sebe Zdeněk Vojtěch z Lobkovic, pobízený k horlivosti nunciem Antoniem Caetanem.

Náboženské věci přišly znovu na přetřes na sněmu zahájeném koncem ledna a nebyly staženy s pořadu, dokud nejvyšší purkrabí neodročil zasedání. Nadešla kritická chvíle, kdy se strana pod obojí dostala na rozmezí mezi poslušností a odbojem. Rudolf povolil a položil nový sněm k 25. květnu. Když šlo do tuhého přimkli se i opatrní živlové k většině vyznávající Českou konfesi, vyznávající s radostí, že "tak Pán Bůh jest sv. paměti doktora M. Luthera, Calvina a Bezu vyvésti ráčil." I Šlikova skupina, popichovaná předtím hašteřivým Polykarpem Leyserem, uznala, že Budovec vede zápas dobře. Souběžně s pražským jednáním šla rokování ve Slezsku.

Ani v jedné ani v druhé zemi nebyl průběh porad snadný a rychlý. Koncem června se věci zauzly tak, že čeští stavové přestali jednat s dvorem, zvolili si třicet direktorů a ustanovili tři velitele k sbírání branných sil. Rudolf ustoupil po druhé a navázal spojení prostřednictvím nejvyššího purkrabí Adama z Valdštejna. Stavové povolili v jednom bodě:

slovo evangeličtí nahradili v listině, sestavené Budovcem, tradičním výrazem pod obojí. Dne 9. července 1609 stvrdil památný kus, nazývaný potom "majestátem", napřed král Rudolf a po něm Adam z Valdštejna. Zdeněk Vojtěch z Lobkovic, který měl podepsat jako nejvyšší kancléř, odepřel účast. Majestát pro slezské stavy vyšel dne 20. srpna 1609.

Srovnání rozličných kusů z roku 1608 a 1609, ukazuje, že největší míru svobody si zabezpečili slezští stavové. V obou Lužicích o ní nebylo ani jednáno, protože tam zůstala jenom hrstka katolíků, která nemohla nikoho utiskovat. V Čechách určoval majestát, aby . . . "sjednocení stavové pod obojí jakž stav panský a rytířský, tak i Pražané, Horníci a jiná města s lidmi jich poddanými, a summou všichni, kteří se koli k dotčené konfesi české . . . přiznali a přiznávají, žádného nevymínějouce, tolikéž (jako strana pod jednou) náboženství své křesťanské pod obojí podle též konfesi a svého mezi sebou učiněného porovnání a sjednocení volně a svobodně všude a na všelikém místě provozovati a vykonávati, při víře a náboženství svém, též při kněžstvu a řádu církevním, kterýž mezi nimi jest anebo od nich nařízen bude, pokojně zanechání býti mohli." Matyášova prohlášení na Moravě byla štedrá a široká, avšak nebyla potvrzena kusem podobným českému a slezskému majestátu.

Věc evangelia mezi českým lidem dosáhla majestátem vrcholku a vítězství. Budovec, člen Jednoty br. a Bezův žák, neusiloval o nic co omezovalo lidi jiného vyznání. Stavové katolíci a pod obojí ujednali mezi sebou kus, který doplňoval královskou listinu, a vešel ve známost jako Porovnání. Bez výslovného závazku řídit se oběma kusy zůstávali jenom Zdeněk Vojtěch z Lobkovic, Jaroslav Bořita z Martinic a Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka. Mezi šlechtou pod obojí a Bratřimi se stalo snesení o tom, jak obsadit konsistoř a upravit vzájemné styky, protože Jednota nechtěla úplně splynout s velikou stranou, vyznávající Českou konfesi. Jednání o rozmanitých bodech, ve kterých Bratři měli své názory a zvyklosti, nebylo ani krátké ani ve všem snadné, avšak dospělo k šťastnému konci v říjnu 1609. Bratřím, kteří až dotud neměli v Praze sboru, byly přičeny dvě svatyně, kostel sv. Benedikta a kaple

Betlémská, přidružená od svého založení k universitě.

Konsistoř pod obojí byla obsazena tak, že jejím administrátorem byl kněz pod obojí Eliáš Šud z Semanína. Jeho náměstkem byl senior Jednoty Matěj Cyrus, někdy student na universitě v Heidelbergu a potom duchovní na dvoře Petra Voka z Rožmberka. Ve sboru direktorů, který měl dbát nad zachováváním majestátu a porovnání byl za Jednotu Budovec a někteří jiní šlechtici, mezi nimi i někdejší sekretář české kanceláře Jan Milner.

Historický přehled svátosti

IV. Menší svátosti. (Dokončení).

E. O r d i n a c e

Ponechal jsem úmyslně diskusi o ordinaci, t. zv. sedmé menší svátosti a v našem pořadí poslední, nakonec, protože je o tomto předmětu hodně rozdílných doktrin, jimiž se církev od sebe navzájem hodně liší. Pokusím se v pokoře a v objektivnosti rekapitlovat několik základních biblických faktů a odtud pak sledovat vývoj ordinace v dějinách křesťanských dodnes.

1. Biblický původ ordinace

Církev má svůj počátek u Izraele, lidu Božího, jenž jako náboženské společenství si byl vědom odlišnosti od ostatních národů a jehož menšina, "ostatek", byla smlouvou s Hospodinem vyvolena k tomu, aby se s ostatním "nečistým" lidem nekompromitovala (Deut. 23:3, Neh. 13:1). V plnosti času Bůh splnil svá zaslíbení a dal "Novému Izraeli" Spasitele v Ježíši Kristu, jenž zmrtvýchvstalý si povolal své učedníky za svědky a posly a dal jim svého Ducha. To znamená, že církev není dílem lidským, jako je na příklad Rotary Club. Byla založena Kristem jako Nový Izrael a jedině On ji utvořil sesláním Ducha svatého, a proto církev Boží není dobrovolným spolkem stejně smýšlejících jednotlivých učedníků.

Dříve než byl Nový zákon sepsán a sebrán dohromady, církev plně vyvinula svůj duchovní život obecnstvím slova, svátostí a služby. Často se zaponíná na to, že než bylo napsáno první evangelium (sv. Matck asi roku 70 po Kr., tedy 40 let po letnicích), prvotní církev ve svých sborech křtila, vy-

sluhovala sv. večeři Páně, kázala, léčila nemocné, vymítala d'ably a ordinovala služebníky, t. j. lidi, kteří spravovali církev hospodářsky, právně a charismaticky, a tím vším zaručovali její kontinuitu a evangelizační činnost. Mnohé z těchto praxí byly později zaznamenány — často bohužel až příliš stručně — v evangeliích a epištolách.

V těchto evangeliích se dočítáme, že církevní služebnost pastýřská má svůj původ v příkazu Ježíšově (Matouš 10:1-5, počínající slovy: "Zavolal si dvanáct svých učedníků a dal jim plnou moc nad zlými duchy, aby je vypuzovali a aby uzdravovali veškeré nemoci a veškeré choroby . . . Těchto dvanáct vyslal Ježíš"). Podobně čteme u sv. Marka (3:13-19) a u sv. Lukáše (6:12-18) a v příběhu o vyslání sedmdesáti (Luk. 10:1) do vinice království Božího. Tato funkce se neskončila odchodem Ježíšovým ze zemské scény, ale naopak byla zdůrazněna zkušeností letniční (Sk. 2:1-13), kde vidíme, jak učedníci se ujímají vedení původní křesťanské obce, (Sk. 2:14, 3:1-10, 4:23-31, atd.).

Církev od samého počátku přeměňovala světské pořádky a zasvěcovala je Boží službě a tím uskutečňovala prosbu modlitby, "bud' vůle tvá, přijď království tvé . . . na zemi jako jest skutečností na nebi." Všichni, jako členové církve, jsme zapřaženi do tohoto kněžského povolání; pro křesťana není vyhnutí: "Vy jste vyvolený rod, královské kněžstvo, svatý národ, získaný lid, abyste zvěstovali mocné činy toho, jenž vás povolal ze tmy v podivuhodné své světlo." (1. Pet. 2:9). Jest jenom jediný velekněz, Ježíš Kristus (Žid. 4:14). A my, kteří jsme členy jeho církve, jeho těla, jsme milostí Kristovou účastníky v jeho svatém kněžství. Toto je podstatou doktriny všeobecného kněžství věřících. To ale neznamená, že dnes, jako v primitivních dobách u Izraele (Gen. 4:3n, Soud. 6:18n), "každý člověk je sobě knězem před Bohem." Naopak, to znamená, že každý, kdo patří ke sboru Kristova "vyvoleného rodu" je milostí účastníkem na Kristově kněžství. Jenom na tomto biblickém základě je možno rozumět zvláštnímu povolání ordínovaného kněžství, farářů, atd., protože jeho zvláštním úkolem v těle Kristově je představit církev před Bohem a Boží vůli lidu Božímu. Diakon (1. Ti. 3), presbyter (či star-

ší, kněz, Ti. 1:5), a biskup (Fil. 1:1) není oddělován od ostatních laických členů církve nějakým nepřechodným Grand Kaňonem. "Diakon, starší a biskup," — to jsou tři novozákonní jména pro Kristova prostředníka a tlumočníka pro zvláštní úkony, které jsou nutné pro pokračování církevního života a řádu a pro naplnění toho, co je úkolem celého obecenství církevního.

Tato církevní služebnost čili ministerium, byla posilněna v události letniční (Sk. 2:12, 3:1-10). Nejprve vůdčí osobou, jakýmsi předsedou apoštolské skupiny byl Petr (Sk. 1:15, 2:37, 4:8, 5:8, Mat. 16:16-18, atd.). V této ranní apoštolské organizaci se načas mělo za nutné udržovat původní počet dvanácti volbou Matyáše (Sk. 1:26).

2. Způsob ordinace v apoštolské církvi

Hlavní texty zabývající se otázkou ordinace nacházíme přibližně v pěti pasážích:

- a) volba sedmi diakonů (Štěpána, Filipa, Prochora, Nykanora, Timotea, Parménu a Mikuláše, Sk. 6:6-7). Byli ordínováni vzkládáním rukou apoštolských.
- b) Volba Barnabáše a Saula (Sk. 13:1-3), kteří byli ordínováni vzkládáním rukou proroka Šimona Černocho a učitelů Lucie Cyrenského a Manahena, dvorníka z paláce Heródova.
- c) Sv. Pavel ve své řeči v Milétu se zmiňuje o biskupech jako o mužích, které Duch svatý ustanovil za pastýře církve (Sk. 20:28).
- d) Sv. Pavel nabádá ve svém dopise Timoteovi, aby nezanedbával daru (charisma) jenž mu byl svěřen proroctvím se vzkládáním rukou presbyterů (staršovstva, 1. Tim. 1:14); mimo to připomíná, aby v sobě stále živil plamen Božského daru, "jehož se ti dostalo vložením mých rukou" (2. Tim. 1:6).
- e) Sv. Pavel varuje Timotea, aby na nikoho příliš rychle nevzkládal ruce (1. Tim. 5:22).

V těchto textech akt ordinační se považuje jaksi za funkci celé církve, jednající skrze existující církevní služebníky, ať už ustanovené Pánem Ježíšem anebo Duchem svatým.

3. Odstupňování služebnosti pastýřské

V Novém zákoně se dočítáme o několika stupních funkce pastýřské (1. Kor. 12:28,

Efez. 4:11). V Písmu možno rozeznávat dvě všeobecné kategorie; rozdí spočívá mezi cestujícím (misionářským, apoštolským, charismatickým) a usedlým pastýřem. Dřívější je představován "apoštoly" (Sk. 14:14, Řím. 6:7, Gal. 1:19) a proroky (viz. Didaché 10:7 a 13:1-7), poslední pak biskupy (1. Tim. 3:2, Tit. 1:7), presbytery (Sk. 11:30, 14:23, 1. Tim. 5:17, Jak. 5:14) a diakony (Fil. 1:1, 1. Tim. 3:8). Tato druhá skupina je jádrem tradičních tří stupňů církevního kléru. Občas je v Novém zákoně termín "biskupa" totožný s pojmem "staršího". Jiných titulů v Novém zákoně užívaných je "pastýř," "učitel," a "evangelista."

Toto trojí odstupňování bylo všeobecně vžito v církvi pravoslavné a v církvi západní doby předreformační. V církvi západní od století šestého se nadto rozeznávalo také několik "menších" ordinací: pod-diacon, ministrant, exorcista, lektor, a dveřník. V klasickém bohosloví se vždy učilo, že dar ordinace, stejně jako dar křtu, je nesmazatelný. Jinými slovy, nehodný kněz může být sesazen, ale platnost jeho ordinace se tím nekončí. Je-li vrácen svému úřadu, není znova ordinován.

Je ordinace svátostí? Odpověď závisí na chápání pojmu svátostí. V církvích tradice presbyteriální, luterské, konfregační, a většiny amerických denominací, ordinace není svátostí, ač někteří bohoslovci jejich mluví o "svátostním aktu." V církvích liturgických (pravoslavných, římsko-katolické, švédsko-luterské a anglikánské), ordinace se považuje za svátost.

4. Apoštolská poslušnost

Tady se blížíme bohosloveckému nebezpečnému bodu a "kámenu úrazu." Pokusím se vysvětlit dvě protichudné a zásadně odchylné posice.

a) Ordinace rázu protestantského. Většina církví doby po-reformační odmítá doktrínu apoštolské posloupnosti. Jelikož ordinace není svátostí, ordinaci může vykonat představitel sboru v některých denominacích, a v jiných denominacích to je funkce několika farářů, kteří společně vzkládají ruce na ordinanda.

b) Ordinace rázu katolického. Církev litur-

gické přijímají doktrínu apoštolské posloupnosti, což znamená, že je to výhradou a povinností jedině biskupů ordinovat bohoslovecký dorost (nejprve na diakona a potom na kněze). A biskup byl vysvěcen na biskupa jinými biskupy, kteří byli vysvěceni předchozí generací biskupů, a tak dále, až nakonec jsme řetězem vzkládaných rukou spojení s dobou apoštolskou. V tomto pojmu je ordinand doslova obklopen "oblakem svědků." Liturgické církve učí, že biskupská ordinace jest zárukou "platnosti" či legitimacy ordinace.

Kdykoliv dochází k ekumenickým hovorům sjednocovacím tento problém ordinace je vždy jedním z nejdůležitějších a nejbolestnějších bodů diskuse. Když už hovoříme o biskupech, snad stojí za to, abychom se zmínili o třech klasických teoriích o biskupství. Podle doktriny *esse* biskup je naprosto nutný nutný pro platnou církev ("kde není biskupa, tam není církev"). Podle doktriny *bene esse*, biskup není tak docela nezbytný, ale je celkem dobré pro církev mít biskupa; a podle doktriny *plene esse*, může existovat církev bez biskupa, ale s biskupem jsou všechny dary Ducha a tradice přítomny. Často humornější episkopálové říkají, že biskup sice není vždycky rázu "bene esse," pro církev, ale že bohužel je z podstaty "esse". Anglikánská (a s ní episkopální) církev nemá žádnou oficiální formulaci doktriny apoštolské posloupnosti, ač většina kněžstva s ní sympatizuje. Kniha obecné modlitby oficiálně píše o "historickém episkopátu," t. j. že "ti, kteří jsou obeznámeni s křesťanskými dějinami ví, že od dob apoštolských se mluvilo o biskupech, kněžích a diakonech," že to celkem bylo dobré, a že ten systém obstál ve zkoušce dějin.

5. Dokončení

V konečné analýsě, každá církev má svou vlastní "ordinační posloupnost". Nevím o žádné církvi, která by neordinovala kandidáta bohosloví bez vzkládání rukou aspoň jedním ordinovaným farářem. Otázka, jak daleko zpět časově taková "taktiční ordinace" sahá. Všichni evangelíci jsou zajedno, že církev musí zřetelně být apoštolská; musí být zjevná kontinuita mezi původní a současnou církví. Ta kontinuita musí být viditelná ve víře, v

doktríně, ve svědectví a v životě. Kde se názory rozcházejí, je v otázce, zdali je tato věroučná kontinuita posilněna apoštolskou kontinuitou a zdali je vůbec potřebí historické biskupské ordinace. Pravoslavní a anglikáni na druhé straně často namítají, že t. zv. svobodné církve byly často příliš nedbalé v záležitostech církevního řádu, ordinace, a dějinné kontinuity. Anglikánský kanovník Charles Raven, známý v ekumenických kruzích, píše, že "církevní řád" je výrazem evangelia."

Podíváme-li se do vnitřního života církví — vyjímajíc ovšem výstřední sekty — tu objevíme, že církve dnešního křesťanského světa ukazují mnohem více strukturálních podobností než rozdílností. Každá z těchto církví zachovává obě "větší" svátosti; každá má svou liturgickou formu bohoslužeb; tak zvané "svobodné" církve zachovávají kánon své asketické a jednoduché bohoslužby jen málo striktněji než církve katolické tradice. I služebnost pastýřská je zachovávána v každé církvi podobnou metodou. Každá církev je jakýmsi malým katolictvím, zachovávajícím svou posloupnost, kontinuitu a zvláštní osobitost docela ostražitě a pečlivě. Rozdílnosti spočívají v odpovědích na otázky, "posloupnost *po kom*," a "kontinuita *čeho*?" Tyto dvě otázky jsou jádrem ekumenických hovorů. Nelze se jim vyhnout. Musíme se jimi obírat, chceme-li poctivě hledat jednotu v Ježíši Kristu.

A tak v Jeho jménu končím tuto sérii článků o svátostech. Neočekávám souhlas každého čtenáře, ale jestli se mi podařilo vzbudit zájem o vývoj "nevidomých milostí vidomé sposoby" a hlubší úvahy o věcech svátostních, bylo úkolu dosaženo.

Zdali Ježíš měl bratří?

Bratr Aps

Na Vaši otázku co myslím o bratřích Pána Ježíše odpovídám tím, co je o tom psáno v evangeliích sv. Matouše k. 13. verše 53-56:

"I stalo se, když dokonat Ježíš podobenství ta, bral se odtud. A přišel do vlastní své, učil je ve škole jejich, takže se velmi divili a říkali: Odkud má tento moudrost tuto a moc? Zdaliž tento není syn tesařův? Zdaliž matka jeho neslove Maria a bratři jeho Jakub a Jozes a Šimon a Judas? A sestry jeho zdaliž všechny u nás nejsou? Odkudž tedy má

tyto všechny věci?"

Podobně píše o tomto i evangelista Sv. Marek 6:3, a jmenuje bratří jako Matouše. Bible i jinde vzpomíná bratrů Spasitele.

Toto jsou nejstarší prameny a to od lidí, kteří tenkrát žili a poznali Pána Ježíše i jeho rodinu osobně. To jsou věrohodní očití svědkové.

O těchto bratřích a sestrách Ježíšových píše i řím. katolická Bible jako i evangelická. Katolická Bible však k tomu dodává výklad, že to byli bratřenci Ježíšovi. V jiných vydáních katolické Bible se zas praví, že to byli děti sv. Josefa z prvního manželství. Avšak není důkazu, že by sv. Josef byl dvakrát ženatý.

Dále v kapitole 1. verš 25. u Sv. Matouše čteme: "I porodila syna svého prvorozeného a nazvala jméno jeho Ježíš." Tedy jestliže toto byl její syn "prvorozený", pak z toho následuje, že musel být i syn druhorozený atd. Jinak by bylo napsáno, že Ježíš byl její syn "jednorozený."

Apoštolové a prvotní církev křesťanská nepovažovala manželství a mateřství za nížích. Z Písma sv. víme, že Josef a Maria žili v jednom domě aspoň až Ježíš byl 12-ročný. Víme to z toho jak oba manželé šli s Ježíšem do chrámu v Jeruzalémě, kde byl mladý Ježíš přijat do církve Izraelské podle tehdejšího obyčeje.

Naposledy čteme v Bibli, v Skutcích apoštolů k 1:14: "Ti všickni (apoštolové) trvali jednomyslně na modlitbě a pokorné prosbě s ženami a s Marií, matkou Ježíšovou, i s bratřimi jeho."

Z našeho Siona a odjinud

Smrt papeže Jana XXIII. zarmoutila nejen římsko-katolický svět, ale všechny lidi dobré vůle bez rozdílu náboženské příslušnosti. Papež Jan XXIII. byl patrně prvním papežem římské církve, který byl rozhodnut spojit křesťanský svět ne "mečem", ale dobrou vůlí a pozvolnou dohodou, která by rozřešila věroučné problémy dosud rozdělující hlavní křesťanské církve. Úvodní jednání vatikánského koncilu, svolaného zemřelým papežem, naznačují, že snahy po mezicírkevním dorozumění jsou upřímně míněny. Doufejme, že i nový papež bude ochoten pokračovat ve šlepičkách Jana XXIII.

Z. Bethlehem, Pa. Br. Ferdinand Kallik, Ottawa, Kanada, zastavil se na několik dní v Bethlehem, Pa. a navštívil tamní Moravian Church a College. Br. Kallik jest manželem s. Gerty Figulusové, která jest potomkem J. A. Komenského. Br. Kallik jest výborný architekt a malíř a redák z Prahy.

Náš častý spolupracovník, br. dr. A. P. Slabey, posud účinkuje v Bethlehem, Pa., kde žije na odpočinku. (Jeho adresa jest: 216 W. Greenwich St.) Často káže a přednáší v místních církvích.

Redaktor Křesťanských Listů a Husova Lidu změnil adresu. Čtenáře a přispěvatelé do našeho časopisu žádáme, aby zasílali své příspěvky na následující adresu: J. Paul Tatter, 2655 Locust Street, Denver 7, Colorado. V

V červencovém čísle revue "Moravian" byl otištěn článek br. A. P. Slabey-ho, "John Hus and the Bible." Čtenáře, kteří by měli zájem o tento článek upozorňujeme na to, že si mohou zmíněné číslo časopisu "Moravian" objednat za 35c v redakci "Moravian" v Bethlehem, Pa.

Předplatné a dary na časopis a práci Jednoty došlé do konce května 1963.

Karel Kozák, Wien X., Austria, předp.	\$ 2.00
Richard Měřička, Wien III., Austria př.	2.00
Alžběta Elhenická, Wien XX., Austria	
předplatné	2.00
Jan Wenbauer, Wien XVI., Austria, př.	2.00
Rev. V. P. Backora, Swissvale, Phg.	
Penna, dar	5.00
Louis S. Pollack, Vestal, N.Y. předp.	
a dar	5.00
John Harvanka, Braddock, Pa. předp.	2.00
Christian Sisters Union of the Unity	
of the Brethren, Taylor, Texas	10.00
Vlad. Rodovský, Kansas City, dar	20.00
Rev. George Hankovský, Swisssdale,	
Phg., Penna. dar	10.00
J. Hynek, Toronto 8, Ont., Canada, př.	3.09
Vinc. Dušek, Rowena, Texas, předpl.	2.00
Rev. Fillinger, Clarkson, Neb.	2.50
Dr. Jaromil V. Sládek, Washington,	
D. C., předplatné	5.00
Mrs. Lad. K. Fierabend., Washington,	
D. C., předplatné	2.00

Paul Lojpersberger, Binghampton, N. Y.

předplatné a dar 10.00

Následující dary byly určeny dárce pro zvláštní účel:

Ant. Zvacek, Outlook, Sask., Can., dar	\$25.00
Joe Kratochvil, Nubden, Sask., dar	25.00
Louis Zlatnik, Glenside, Sask., Can., dar	15.00
John Sobnicka, Glenside, Sask., dar	10.00
Joe M. Jersak, Outlook, Sask., Can., dar	20.00
Fred Puymon, Glenside, Sask., dar	25.00
Wm. Raus, Outlook, Sask., Can., dar	10.00
John Sobnicka, Sr., Broderick, Ssk., dar	10.00
Fred Hart, Outlook, Sask., Can., dar	10.00
Frank Mahovsky, Outlook, Sask., dar	10.00
Fred Zatrepaek, Glenside, Sask., dar	5.00
Joe M. Zatrepaek, Glenside, Sask., dar	5.00
S díky přijala a o další pomoc prosí,	
Národní Jednota Čsl. Protestantů, Mr. John	
Opie, Treas., 4800 So. Hoyne Ave.,	
Chicago 9, Illinois.	

Zd. Svoboda:

Být rosou a deštěm

*Ještě včera
byla země v horečkách
Ležela naznak
s vyschlými otevřenými ústy*

*Ale dnes v noci
v tajemné hodině rozednění
ji kdosi podal doušek rosy*

*Potom
docela nízko pluly veliké ryby mraků
a dotýkaly se bolesti*

*Jemně mžilo do trav
Ta vůně
Ta závrat'*

*Být rosou a deštěm
sprškou spadlou odnikud
aby se aspoň
jediná vyprahlá ústa
rozvoněla kvítím.*